

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Taxarea esențelor de rom

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale prin care le face cunoscut că este informat că unele vămi nu percep taxa de consumație la esențele de rom. S'a hotărât deci ca pentru toate importurile de asemenea esențe, să se aleagă diferența, întrucât față de lege și esențele de rom sunt supuse la taxe de consumație.

Electrificarea rețelei C. F. R.

În ședința comisiunii pentru întocmirea programului de orientare în vederea electrificării unor anumite regiuni ale țării, s'a discutat, între altele și chestiunea liniilor ferate cari urmează a fi electrificate.

Ministerul de comunicații a fost reprezentat prin d. ing. Toma Gâlcă, secretar general.

Taxarea transporturilor de fructe

Direcțiunea generală a căilor ferate constatând că la expedierea cu trenurile de călători, unele stațiuni aplică tariful de mesagerii Coloana B. în loc de Coloana A., la transporturile de castane, din care cauză se dă loc la dese reclamațiuni, a pus în vedere tuturor organelor sale că orice fruct care se consideră ca aliment și ca atare se taxează după tariful de mesagerii, Coloana A.

Se standardizează ouăle

Ministerul de industrie și comerț a cerut Camerei de comerț și industrie din Constanța să-i aducă la cunoștință dacă în circumscripția acelei Camere există centre de colectare a ouălor și ce importanță au aceste centre din punct de vedere comercial și cantitativ, Ministerul arătat în adresa sa că aceste date îi sunt necesare în vederea standardizării comerțului de ouă dorind să creeze mai multe centre unde să se însemne ouăle destinate exportului.

Banca de Credit și Economii din Maramureș-Sighet a cerut concordat preventiv

Creditorilor le-a oferit o cotă de 50%

În cercurile financiare s'a lansat mai demult știrea, că Banca de Credit și Economii din Maramureș-Sighet, cu o vechime de 37 ani, a ajuns în jenă financiară și că astfel nu își va putea evita falimentul, Direcțiunea însă a reușit ca să obțină mereu și evitarea insolvenței, timp îndelungat, luptând cu enorme greutate.

În ultimul timp, acțiunea

întreprinsă pentru paralizarea insolvenței, nu a mai putut obține tărăgânirea crizei și astfel banca și-a anunțat insolvența, cerând concordat preventiv, cu o pasivă de 2,118.311 lei, având la active 2,188.866 lei.

Banca a oferit creditorilor o cotă de 50%, achitabilă în rate.

Desbaterea cererei s'a fixat pe ziua de 30 Noembrie a. c.

„Reșița“ și „Romloc“ fabrică noi locomotive pentru C. F. R.

CFR, după cum se știe, a comandat 300 locomotive din Germania. Guvernul însă, pentru a contribui la reducerea șomajului, a hotărât să reducă această comandă, făcând comenzi și la întreprinderile in-

digene.

Tratativele inițiate zilele acestea cu „Reșița“ și cu „Romloc“ în acest scop, nu s'au încheiat, dar se speră să ne învedereze succesele dorite.

Jelentős tranzakció történt a „Fonciera“ biztosító részvény állományában

A Riunione Adriatica koncernje vette át a Banca Agrara és a három belföldi biztosító Fonciera részvényeit

Az impériumváltozás után nacionalizált romániai biztosítótársaságok közül a Fonciera Általános Biztosító Rt. egyike azoknak a biztosítótársaságoknak, amely szép fejlődést ért el és a legrentabilisabb működést fejtette ki. Elsősorban ennek a körülménynek tudható be, hogy a Riunione Adriatica di Sicurtà, Triest, már régebben tárgyalásokat folytatott a Foncieránál érdekelt részvényesekkel, hogy az intézet részvényállományát a maga részére szerezzék meg. Ezek a tárgyalások a napokban eredményes befejezést nyertek és úgy a Generala, mint a Națională és a Dacia Română kezeiben lévő 20 százalékos részvényérdekeltséget, valamint a Banca Agrară tulajdonában lévő 27 százalékos részvényérdekeltséget a Riunione, a budapesti Fonciera és az Agrícola, mint az Adriai Biztosító koncernjébe tömörült társaságok vették meg. A tranzakció által

a Fonciera 10 millió lej összegű alaptőkéjét kitevő részvények teljes egészükben a Riunion koncern tulajdonába mentek át

és az intézet eddig is fennállott nucleus a budapesti és trieszti intézetekkel, valamint a bukaresti Agricolával, még szorosabb formát kapott.

A Fonciera továbbra is az eddigi két ügyvezető igazgató: Lampel Marcell és Demian Anastasiu szakavatott vezetése alatt marad.

A Banca Agrară, illetőleg a három bukaresti társaság által delegált igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok lemondása következtében megüresedett tagsági helyek betöltésére rövidesen összehívják a Fonciera közgyűlését.

Itt említjük meg, hogy a tranzakcióval egyidejűleg

a Fonciera megvásárolta a Banca Agrară kolozsvári székházát, ahol a Fonciera irodái eddig is el voltak helyezve és ezzel végleges megoldást nyert az irodák elhelyezésének kérdése is. Ugyancsak itt említjük meg, hogy azok a kombinációk, melyek a Fonciera és az Agrícola fu- ziójára vonatkozólag egyes lapokban napvilágot láttak, nem felelnek meg a valóságnak. vk

Revizió alá veszik a magyar vámtarifát

A kereskedelemügyi miniszter nemrégiben különböző gazdasági közületek képviselői elé terjesztett egy, a vámtarifát revizió alá vevő javaslatot. A mezőgazdaság képviselői megbízást kaptak a bizottságtól, hogy jelöljék meg azokat a cikkeket, amelyeknek vámjá erősen megdrágítja a mezőgazdasági termékeket. E javaslatok alapján állapítanak aztán meg a vámkokat. Mindaddig, amíg az erre vonatkozó megjegyzések és ajánlatok be nem érkeznek a kereskedelemügyi miniszteriumba, a javaslatot előkészítő bizottság működése szünetel.

Az amerikai acéltröszt exporttervei

A Columbia Steel Companyt tudvalevőleg az amerikai acéltröszt megrásárolta. Ennek a tranzakciónak óriási jelentőséget tulajdonítanak és azt hiszik, hogy az acéltröszt a Csendes-Oceán mentén is kiterjeszti üzleti körét és el fogja árasztani az egész ázsiai piacot. Az acéltröszt ezuttal stratégiai lépést tesz a német és angol konkurenciával szemben és nem fogja engedni, hogy a kínai és japán piacon ezek az iparok gyökeret verjenek.

Lengyel cementgyárak dumpingja Romániában

Romániában a folyó évben — természetesen nem Kolozsváron, — az építkezési tevékenység észrevehetően fellendült és a cementfogyasztás körülbelül 30.000 vagon volt. A romániai cementgyárak ennek dacára termelőképességüknek csak a felét tudják kihasználni, miután a drága vasúti fuvar miatt nem exportálhatnak.

A bukovinai cementgyárak nem csatlakoztak a regáti kartellhez, főleg azért, mert a nagy geográfiai távolság miatt nem kell az árversenyfől félniök. A bukovinai gyárak azonban súlyosan érzik a lengyelországi cementgyárak versenyét, mert bár 40 százalékos behozatali érték vám védené a romániai cementgyárakat a külföldi behozatal ellen. Lengyelország dumpingáron és igen jelentős vasúti kedvezményrel exportál cementet Romániába.

SĂPTĂMÂNA

*

Biroul electoral central de pe lângă Tribunalul Mureș în ziua de 10 Noembrie ora 12, a proclamat aleasă singura listă depusă, pentru candidații Camerei de Comerț și Industrie Tg.-Mureș. Tribunalul va înainta procesul verbal încheiat și dosarul respectiv la Uniunea Camerilor de Comerț din București, care va decide.

Tot la 10 Noembrie a crt., Camera de Comerț a primit dela Ministerul de Industrie și Comerț, telegrama No. 108916 cu următorul cuprins: „Convocarea membrilor alegători pentru alegerea Consiliului de ad-ție al Camerei de Comerț Tg.-Mureș, se amână pentru ziua de 1 Decembrie 1929“.

Se știe că în consfătuirea Uniunii Camerelor de Industrie și Comerț, care a avut loc săptămâna trecută la Cluj, s'a hotărât înființarea bursei de mărfuri și efecte la Cluj. Comercianții din Oradea nu s'au declarat mulțumiți de hotărârea Uniunii Camerelor de comerț și au înaintat un memoriu ministerului de industrie și comerț prin care arată că bursa de mărfuri și efecte trebuie să se înființeze la Oradea.

*

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

*

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din porturi, prin care le face cunoscut că în conformitate cu art. 4, 8, 14 și 15, 8, 3 legea timbrului, sunt supuse la taxele de timbru de 13.50 și 26.50 cum și la impozitul proporțional de 1,32 la sută, toate contractele de transport sub orice formă (conosamente, scrisori de trăsura fluviale) pentru încărcările de mărfuri ce se efectuează în țară, fie pentru export fie pentru cabotaj.

Plata taxelor de timbru și impozitul proporțional se poate face și la vama înainte de plecarea vaselor, vama fiind ținută să verse aceste taxe și impozite, administrațiilor financiare respective, odată cu celelalte impozite, administrațiilor financiare respective, odată cu celelalte impozite de timbru ce ar mai avea de vărsat.

Pentru lămurire se adaugă că nu se va pretinde impozitul prevăzut de art. 15 legea timbrului la conosamentele încheiate în străinătate și sosite în porturile din România.

Orice alte instrucțiuni contrarii celor de față rămân caduce.

În vederea încurajării exportului de produse animale, delegația economică a guvernului a hotărât reducerea taxei de export dela 50.000 lei la 500 lei vagonul la toate produsele de lapte.

Un nou regim de impuneri

Camerele de comerț și vor desemna delegați în comisiile de impunere — Reorganizarea monopolurilor. — Nu se revizuiască impozitele produselor industriale

În legătură cu reducerea bugetului s'a ventilat ideea unei revizuii a unor anumite impozite puse pe diferite produse industriale, scontându-se din aceasta o mărire chiar a producției. De pildă

impozitul pe alcoolul industrial.

D. Madgearu a desmintit știrea.

Deși bugetul anului 1930 se va prezenta cu o reducere de două miliarde, se sepră, însă, că până la urmă încasărilor se vor solda cu un excedent ce urmează a fi repartizat departamentelor unde s'au făcut economii, pe cale de credite extracordinare.

Reducerea tarifului vamal, precum și refacerea creditului particular

— ca urmare a reluării relațiilor financiare cu străinătatea — vor înmulți tranzacțiile comerciale între țări mărind astfel veniturile vamale.

În afară de aceasta pentru anul viitor se scontează o simțitoare ameliorare și în încasărilor de pe urma monopolurilor.

RMS va fi organizată și ca o regie publică, dar comercială, își va schimba cu totul felul de administrare și plasare a produselor sale.

Dacă adăugăm la aceasta și faptul că multe ministere și in-

stituțiuni vor fi degrevate de multe cheltuieli, făcute cu averi și întreprinderi ce urmează a fi comercializate ca regii mixte sau concesionate, se va înțelege de ce actualul ministru de finanțe, fără a revizui regimul în vigoare al impozitelor directe, speră ca bugetul anului 1930 să se încheie cu excedent.

În legătură cu felul cum se aplică impozitele directe — la unii excesiv, la alții prea puțin, sau chiar de loc — o delegație s'a prezentat dlui ministru Madgearu și l'a rugat să ia măsuri împotriva procedurii. Delegația a mai rugat pe ministru ca în comisiunile de impunere a negustorilor să facă parte și

un membru delegat de Camerele de Comerț,

nu ales de fisc ca până acum.

În ce privește prima intervenție d. Virgil Madgearu, a răspuns delegației că o lege împotriva eschivărilor dela plata impozitelor va pune capăt acestei stări de lucruri.

În ce privește a doua chestiune, d. ministru a răspuns că acum nefiind timp îndestul, va depune la parlament, în luna Ianuarie un proiect de lege cu un singur articol în care să se gustorilor în comisiile de impunere, vor fi desemnați chiar de Camerele de comerț.

Külföldön és belföldön folyik a koncentráció a cipőiparban

A cipőiparban a koncentrációs törekvések mindenütt észlelhetők.

Németországban a következő gyárak léptek érdekközösségbe: Luis Frankenstein, Burscheid, Langermann cipőgyár k. k. t., Niederauerbach, Gebr. Neuburger Rt., Bamberg, Emil Laeuffer, Pirmasens, Filip Rothaar, Waldfischbach.

A vállalatok célja közös érdekük megvédése és egységes eladási szerv felállítása, valamint egységes bevásárlás eszközlése.

Ugyanez történik a hollandiai cipőgyáraknál is. N. B. Ivo van Haarens Leder Maatschappij, Waalwijk, Jacq. Domens, Waalwijk, cipőgyárak fuzionáltak. A gyár teljesítőképessége hetenkint 6000 párba lesz emelve és az árut saját fiókjai útján hozzák forgalomba.

A belföldi cipőgyárak között — amint már megírtuk — ugyancsak tárgyalások folynak, melyeknek célja az, hogy a termelés racionalizálása érdeké-

ben egy olyan koncentrációt hozzanak létre, mely az egész romániai cipőgyártást magába foglalja. Újabb értesüléseink szerint a tárgyalások már előrehaladott stádiumban vannak. A koncentrációban részt vesznek a kolozsvári *Renner és Tsa Rt.*, a bukaresti *Sentis S. A.*, a váradai *Derby, Primus*, a temesvári *Turul* és a nagyszombeni *Herma*. Kedvező mederben folynak a tárgyalások a váradai *Carmen* cipőgyárral is.

A koncentráció kerete minden valószínűség szerint egy százmillió lej alaptőkéjű részvénytársaság lesz. A résztvevő gyárak a jövőben csak bizonyos minőségű cipőt fognak előállítani. Előreláthatólag Kolozsváron és Bukarestben eladási irodát állít fel a vállalat és ezen irodákon keresztül bonyolítják le az exportüzleteket is.

A tárgyalások november 6-ika óta Bukarestben folynak, melyen a koncentrációban egyesült gyárak vezérigazgatói és igazgatói vesznek részt.

DIANA

sós borszesz, vezérképviselő „GEA“ KRAYER. Főlerakat Balkán Impex, TIMIȘOARA.

A H É T

*

A fizetésképtelen Egyesült Érmihályfalvi Takarékpénztár Rt. ügyében a tárgyalások a hitelezőkkel és betétesekkel kedvező kilátásokkal folynak. A bank igazgatósága vagyoniilag egyetemlegesen felelősséget vállalt a felajánlott öttvenszázalékos kvóta erejéig, aminek következtében eddig a betétesek és hitelezők 90 százaléka járult hozzá az egyezség elfogadásához.

Mint hogy a belföldi kedvezőtlen hitelviszonyok következtében a külföldi gyárosok egyre nagyobb nehézségeket támasztanak az áruk kihitelezésénél, több kolozsvári rövid-áru kereskedő elhatározta, hogy közös beszerzési vállalatot létesít, a beszerzéseknél kölcsönös garanciát vállalnak egymásért. Amint értesülünk az érdekeltek már több cseh és osztrák szakmai gyárossal folytatnak tárgyalásokat, amelyek kedvező kilátásokkal biztatnak.

A „Dibela“ kolozsvári kötőszövőgyár, amely intenzíven dolgozik a belföldi piacon, rövidesen fióközletet állít fel Ploestiben, amely a regáti terjeszkedésnek lesz a bázisa. A fióközlet vezetésével a cég Salamón Maier tisztviselőjét bízta meg.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

Kolozsváron filmszakmai körökben érdekes alapításról tárgyalnak. Arról van szó, hogy négy millió lej alaptőkével egy filmszakmai érdekelt-ség alakul, amely külön filmszínházat létesít, hangos filmek (Talkie) bemutatására. A tranzakció középpontjában a kolozsvári Corsó filmszínház érdekeltsége áll.

Domokos Ernő, kolozsvári bankigazgató a külföldön elterjedt „Vix“ benzinnemegtakarító készülők romániai vezérképviselőt szerezte meg, melynek bevezetése és terjesztése érdekében több nagy belföldi autókereskedelmi céggel folytat tárgyalásokat.

Szenes Károly, kolozsvári fakeskedelmi cég tordai fiókját famegmunkáló gépezeti berendezéssel szerelte fel, mely a termelést már meg is kezdte.

Az Erdélyrészi Kishitelbankok január 6-ra Nagyváradra értekezletet hívtak egybe, amelyen az Erdélyi Kishitelbankok központjának felállításáról fognak tanácskozni. Mint értesülünk, az előzetes tárgyalások folyamán az a vélemény alakult ki, hogy a központot Kolozsváron állítsák fel.

Másuri impotriva evaziunilor fiscale

Printre reformele fiscale ce se vor introduce cu începere de la 1 Ianuarie 1930, pentru a se crea noi venituri Statului, va fi și aceea prin care se vor lua măsuri contra contribuabililor cari până acum se eschivau de la plata impozitelor cuvenite Statului.

În acest scop ministerul de finanțe a instituit o comisiune compusă din d-nii C. N. Teianu, secretar general al ministerului de finanțe, Zamfir Brătescu, director general al Casei de Depuneri, Lazăr Iliescu, directorul oficiului de studii, Iordan Ștefănescu, subdirector al contribuțiilor și Pivniceru, administratorul financiar al Capitalei. Această comisiune va studia și întocmi un anteproiect de lege împotriva evaziunilor fiscale, care va fi adus în desbaterile Parlamentului încă în cursul anului acesta.

Uj telekkönyvi rendszer készül

Az ország közgazdasági és pénzügyi életének egyformán súlyos problémája egy az összes romániai ingatlanokról felvett kataszter teljes, vagy részbeni hiánya. Erdélyben ebből a szempontból az állapotok még valamennyire türehtők. Az 1885-ös telekkönyvi munkálatok egy meglehetősen alapos, évek hosszú során át tartó, szakzerű munkának az eredményei, amelyek valamikor egészen pontosan tükröztették vissza a felvett ingatlanok kataszteri helyzetét is. Ezeket a telekkönyveket ugyanis a jóval azelőtt összeállított kataszteri nyilvántartások alapján állították össze. Azok a sorozatos panaszok, amelyek különösen Erdély ügyvéd társadalma részéről időszakonként a telekkönyvi hatóságok ellen elhangzanak, eléggé eklatánsan bizonyítják a telekkönyvi rendszerünk hihetetlen hanyatlását.

Insolvenciák Szatmáron

Szatmáron a cégek még súlyosabb mértékben küzdenek a fizetésektelenség terhével, mint az ország többi városainak kereskedői és iparosai. Ime a szomorú statisztika a szatmári piac fizetésektelenségi és csődeseteiről:

Borgida Miklós fűszerkereskedő fizetésektelenséget jelentett.

Schwartz Márton déligyümölcs-importőr csődöt kért maga ellen.

Bürger és Bárány autókereskedelmi vállalatnál a napokban fejezték be a csődtömeg leltározását.

Lichtmann Simon szörmeáruház értesítette hitelezőit, hogy fizetését kénytelen megszüntetni.

Lázár Dezső földbirtokos fizetésektelenséget jelentett.

Szatmár kereskedelmi és gazdasági életét valóságilag megdöbbentették a sorozatos cégbukások és fizetésektelenségek.

Külön fuziós törvénnyel kell elősegíteni a koncentrációt a belföldi pénzpiacon

Hargitay Bertalan vezérigazgató nyilatkozata

Közgazdasági körökben évek óta hangsúlyozták, hogy úgy a pénz, mint a biztosítási piacon egészséges koncentrációra van szükség, mert hovatovább egyre nehezebben tudnak megállni saját lábukon azok a kis- és közép pénzintézetek és biztosítók, amelyeknek hátuk mögött nincsen megfelelő támasz.

Az utóbbi idők gazdasági válságában fokozottabb mértékben válik szükségessé az egészséges fuzió és koncentráció keresztülvitele, ennek azonban súlyos akadály az, hogy egy-egy ilyen tranzakció óriási költségeket emészt fel, ami úgy a nagy-, mint a kisintézeteket meggondolásra készíti. A legtöbb külföldi államban, így legutóbb Ausztriában

külön fuziós törvénnyel könnyítették meg az életképtelen kisintézetek beolvadását a nagyobb intézetekbe.

és számtalan kedvezményrel, az aktívák illetékmentesítésével segítik elő az egészséges koncentrációkat.

Ezen, vagy ehhez hasonló fuziós törvényre nálunk is szükség van. Hargitay Bertalan, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója ezzel a nagyjelentőségű kérdéssel kapcsolatosan az alábbiakat mondotta munkatársunknak:

— Talán egyetlen országban sem olyan fontos, mint nálunk, hogy fuziós törvénnyel, vagy más uton biztosított állami kedvezmények megadásával lehetővé tegye a kormány

a fuziók létrejöttét. A racionalizálás ma már világtűnet, mert az uralkodó versenyben csak azok az intézetek és vállalkozások lehetnek rentabilisak, amelyek költségeiket minimálisra tudják redukálni. Nálunk a racionalizálás, illetőleg kisebb intézetek fuzióáltatása utjában

súlyos akadály a vagyonátirási illeték,

amely például egy 15 millió lej részvénytőkéjű intézetnek egy nagyobb intézetbe való beolvadásánál több mint egymillió lejre rug. Ez természetesen meggondolásra készíti azokat is, akik általános gazdasági érdekeknek tekintik a tőkeerők koncentrációját.

— A Banca Națională legutóbbi igazgatósági jelentésében hangsúlyozza a kisintézetek fuziójának szükségességét, a maga részéről igéri is, hogy az ilyenirányú törekvéseket visszlashámitolás és egyéb hitelek nyújtásával támogatni fogja, de mit ér mindez, ha másrésztől az államkincstár olyan terhekkel súlyosbítja a fuziókat, amelyek komoly áldozatokat jelentenek.

A nyilatkozathoz még hozzáfűhetjük, hogy a kormánynak és az államkincstárnak elsőrendű érdeke, hogy egy egészséges átszervezési folyamat vegye kezdetét gazdasági életünkben és ennek elősegítésére feltétlenül redukálni, esetleg teljesen megszüntetni kell a fuziókkal kapcsolatos vagyon és részvényátirási illetékeket.

Comercianții renunță la licențele de beuturi spirtoase, neputând suporta exagerratele taxe stabilite

Ministerul nu intervine pentru înlăturarea inconvenientelor întâmpinate

Camerele de industrie și comerț au intervenit la guvern pentru reducerea taxelor stabilite asupra licențelor de beuturi spirtoase, arătând, că cu actualele taxe, comercianții nu pot să existe și astfel, la caz că nu se vor reduce aceste taxe, comercianții vor fi siliți să-și restituie licențele primite.

Ministerul de Finanțe, în

posesiunea memoriului comercianților, a răspuns, că nu poate reduce taxele, deoarece aceste au fost stabilite prin lege, iar comercianții, cari își restituie licențele deasemenea sunt obligați să-și achite taxele pe întreg anul, integral și nu în rate. Administrațiile financiare pot doar acorda numai rate de câte 1/2 an.

Likvidálásba került a kolozsvári „Első Romániai Elektromos Gyár Rt.”

A budapesti Hajós és Schubert-cégnak, amely egyike Magyarországnak legjelentősebb elektromos ipari vállalkozásainak, alapításaként működött, illetve működik évek hosszú sora óta Kolozsváron az Első Romániai Elektromos Gyár Rt. a vállalat egyideig jól ment és széleskörű szállításokat bonyolított le.

A legutóbbi időben azonban az általános súlyos gazdasági viszonyok, az inkasszó-bajok és a rossz üzletmenetel nehéz helyzetbe sodorták a vállalatot.

Az Első Romániai Elektro-

mossági Gyár Rt. egy ideje fizetési nehézségekkel küzdött, úgy, hogy csak vontatottan tudott a fizetési kötelezettségeinek eleget tenni. A budapesti anyavállalat, a Hajós és Schubert-cég értesülve a súlyos vagyoni státus pontos összeállítására, hogy a további intézkedések ennek megfelelőleg megtehetőek legyenek. Az aktívák és passzívák pontos képének összeállítása most folyik s információink szerint a válság, ha jelentős áldozatokkal is, de leküzdhető lesz.

Az még bizonytalan, hogy

a vállalattal tulajdonképpen mi történik, mert előtört a budapesti anyavállalat a végleges státus megállapítása után fog csak dönteni és e döntéstől függ, hogy a vállalat Kolozsváron a jövőben likvidálni fog-e, vagy a változott viszonyoknak megfelelően átszervezést nyer.

Csődöt kértek a nagyváradi Cillér-cég ellen

Néhány héttel ezelőtt Cillér Imre nagyváradi textil és divatáru kereskedő fizetésektelenséget jelentett be 13 millió lejes passzívával és hitelezőivel magánegyezkedési tárgyalásokat kezdett. Cillér 30 százalékos ajánlott föl egyezségi kvóta gyanánt a hitelezők legtöbbségét ezt el is fogadta, úgy, hogy a cég szanalása bizonyosra volt vehető. Ennek ellenére egyik bécsi hitelezője nagyváradi jogi képviselője útján szerdán Cillér ellen a nagyváradi törvényszékhez csődmegnyitási kérvényt nyújtott be. A bécsi cég 92 ezer lejvel van érdekelve. A törvényszék pár napon belül dönt afelett, hogy Cillér ellen elrendelje-e a csődöt.

Vaslemez szállítására kapott megrendelést a Titan-Nadrag-Calan és a Reșița

A CFR. vezérigazgatósága legutóbb árlejtést tartott 120.000 kg. közönséges vaslemez szállítására. Az árlejtés eredményét a CFR. vezérigazgatósága a napokban hirdette ki. A szállításra megbízást a Titan-Nadrag-Calan és a Reșița-Művek kaptak. A kiirt mennyiségből 50.000 kg.-ot a Titan-Nadrag-Calan szállít, 20.000 kg.-ot pedig a Reșița-Művek. A fennmaradó 43.000 kg. lemez leszállítása ügyében a CER. vezérigazgatósága később fog dönteni.

A munkaszerződések szabályozása

Az Iparos Szövetség részéről egy delegáció jelent meg Raducanu munkaügyi miniszternél, hogy kérje a munkaszerződésekre vonatkozó rendelkezések olyképpen kidolgozását, hogy azok ne sértsék az iparosok érdekeit. A miniszter kijelentette, hogy az ügyet behatóan meg fogja vizsgálni s ő fog elnökölni annak a bizottságnak az ülésén, amely megvan bízva az erre vonatkozó szabályzat kidolgozására.

Bán Vilmos érdekltsége az aradi Furnituránál

Mint értesülünk, Bán Vilmos a „Patria” Fatermelő R. T. volt igazgatója, a „Furnitura” szállítási és vasmolási vállalat aradi cégben levő érdekltségét szűkebb keretekre korlátozta. A vállalatban továbbra is megmarad társtagként, szabad kezét biztosított azonban magának, hogy szakmai ügyekkel a jövőben intenzívebben foglalkozhasson.

A kisiparosok akciója

Megirtuk, hogy az iparügyi miniszteriumban már készül az új ipartörvény javaslata, amely az egyes országrészekben érvényben lévő különböző ipari törvényeket egységesíti és úgy a nagyipart, mint kis- és kézműipart, valamint a háziipart az eddigénél fokozottabb mértékben akarja támogatni.

Az ipartestületek most memorandumot akarnak a kormány elé terjeszteni, amelyben kéri, hogy a készülő ipartörvény keretén belül a következő intézkedések által szervezzék át az ipartestületeket és azoknak működési körét.

1. Minden vármegye székhelyén legyen kötelező egy vármegyei ipartestület felállítása amelynek fiókjai legyenek az illető vármegye városaiban és járási székhelyén.

2. A kereskedelmi és iparkamarák mintájára állítsanak fel az ország fővárosaiban egy Ipartestületi Központot.

3. Mindazon kérdésekhez, a melyek az ipartestületeket érintik, hallgassák meg az ipartestületek véleményét, természetesen azoknak a problémáknak az elbírálásában is, amelyek a latban, vagy közvetve érintik.

4. Minden ipartestületnek legyen egy-egy képviselője a vármegye és városi tanácsokban.

5. Minden kerületi igazgatóságban jogszerűtől szenátort válasszanak az ipartestületek.

Bizonyos, hogy a javaslat életrevaló és azt a kormánytényezőknél figyelembe kell venniük, mert hiszen lehetetlen az, hogy egy olyan nagy és fontos termelőreteg, mint a kis és kézműipar, teljesen magára legyen hagyatva és az őt érintő törvényalkotásoknál és intézkedéseknél ne legyen beleszólásuk.

A Hunwald-tükörgyár kényszerregezési ügye

A kolozsvári Hunwald Gyula és Fiai tükörgyár és üvegcsiszoló vállalat, mint ismeretes, néhány héttel ezelőtt zajos előzmények után kényszerregezésért kért maga ellen. A kényszerregezési eljárás megindítását azonban a törvényszék, azzal az indokolással, hogy a cég könyvei nincsenek rendben, elutasította. A Hunwald-gyár felebezésére a tábla polgári felebbviteli tanácsa pénteken foglalkozott a kérdéssel és végzésében megsemmisítette az elsőfoku bíróság határozatát, egyben utasította a törvényszéket, hogy a cég hitelezőit szólítsa fel nyilatkozattételre. Hír szerint a törvényszék még novemberben fogja megtartani a hitelezők értekezletét, amely dönteni fog arról, hogy elfogadják-e a felajánlott kiegyezési kvótát vagy sem?

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲
Olvassa a
„Lemnul“-t

Ausztria három legnagyobb bankja a Rotschild-csoport égisze alatt egyesült

A Bodencredit bukása napirendre tüzte mindazon intézetek és vállalatok sorsának rendezését, amelyek a mai kis Ausztriához mérten túl vannak méretezve. A Kreditanstalt tranzakciója után még ma is három olyan nagy pénzügyintézet van Ausztriának, amelyek a mai Ausztriához viszonyítva túlnagyoknak bizonyulnak. Ez a három intézet: A Kreditanstalt, a Wiener Bankverein és a Niederösterreichische Eskomptegesellschaft.

A Bodencredit ismeretes tranzakciója óta skat beszélnek ezen intézetek fúziójáról is. Különböző kombinációk kerültek forgalomba, szó van arról, hogy mindhárom intézet fúziójánál a három közül, ami által

Ausztriának csak két mammoth-bankja lesz.

A fúziót nemcsak az osztrák gazdasági helyzet sürgeti, hanem sürgetik ezen intézetek mögött álló külföldi pénzeszoportok is, amelyek Nyugaton ma már igen szoros kapcsolatban működnek együtt.

A Kreditanstalt kapcsolata a párisi és londoni Rotschild-csoportokkal ismeretes.

A párisi Rotschild-csoport mindhárom intézetnél részint közvetlenül, részint közvetve — hatalmas érdekeltségekkel rendelkezik és nem lehet érdekeiben álló az, hogy a kiesi Ausztriában három érdekeltsége egymástól függetlenül működjön, ami csak

állandó rentabilitáscsökkenésére vezethet.

E két intézetnek a Kreditanstalt-ba való beolvadását, tehát ez a körülmény tenné indokoltá. Miután a Wiener Bankverein-nél és a Niederösterreichische Eskomptegesellschaft-nál inkább a párisi — Rotschildok érdekeltségében tartozó — belga tőke dominál vetődött fel az a terv, hogy a két belga érdekeltségű intézet (a Wiener Bankverein és a Niederösterreichische Eskomptegesellschaft) fuzionáltassák és így a kis Ausztriában két mammoth-intézet működjék.

Beavatottak szerint a tárgyalások mindkét irányban folynak és már a közeljövőben el fog dőlni, hogy a Rotschildok Ausztriában érdekeltségükbe tartozó két intézetet kívánják fenntartani, vagy pedig csak egyet.

Felkészül a kormány a kereskedelmi szerződések megkötésére

Bizottságot neveztek ki a kereskedelmi szerződések előkészítésére

A Monitorul Oficial november 9-i száma közli az ipar- és kereskedelemügyi miniszterium rendeletét, amely Románia kereskedelmi szerződéseinek előkészítő bizottsága működését szabályozza. A rendelet értelmében

a bizottság előkészíti a külföldi államokkal megkötendő szerződést,

tanulmányozza Románia kereskedelmi politikájának irányelveit és azokat összehangzásba hozza az ország gazdasági helyzetével, ezenkívül figyelemmel kíséri a nemzetközi gazdasági helyzetet és az egyes országok gazdasági törekvéseit és politikáját, hogy ily módon reálisnak felértékelhesse azokat az ellenszolgáltatásokat, amelyeket Románia a kereskedelmi szerződések megkötése során bizonyos államok részére esetleg nyújtani kíván, vagy nyújtani módjában lesz.

A bizottság tagjai a következők: a kereskedelmi vezérigazgató, az ipari vezérigazgató, a pénzügyminiszteriumban működő vámvezérigazgató, a külügyminiszterium közgazdasági osztályának igazgatója, a külügyminiszterium konzuli osztályának igazgatója, a mezőgazdasági vezérigazgató, a hajózás és a kikötők vezérigazgatója, a CFR kereskedelmi és iparkamarák szövetségének delegátusa és a mezőgazdasági kamarák szövetségének képviselője.

A bizottságnak joga van az egyes kérdésekben a hatóságok, gazdasági érdekképviseletek és szakmai képviselők véleményét is kikérni, különösen olyan kérdésekben, amelyek közelről érintik a nemzeti ipari termelést és belföldi fogyasztást.

A bizottság elnöke az ipar- és kereskedelemügyi miniszter, akit távolléte esetén vezértitkára helyettesít.

Raționalizarea întreprinderilor române

Politică de concentrări și fuzionări financiare și industriale — „Creditul Minier” și „I. R. D. P.” „Banca de Credit” și „Banca Crissoveloni”

Manifestațiuni de fuziuni sau concentrări, fie de instituții financiare, fie industriale, se înregistrează zilnic în presa streină, începând cu marea fuziune bancară din Berlin, prin consilierea lui „D. D. Bank” (rezultată din „Deutsche” și „Disconto”), trecând la fuziunea bancară din Viena a lui „Bodenkreditanstalt” cu „Kreditanstalt” urmate la rândul lor de o serie de alte fu-

ziuni în sferele lor de influență.

În Cehoslovacia, am văzut fuziunea a trei mari întreprinderi industriale,

în vederea raționalizării industriei automobiliste, asemenea în Budapesta ca și în Praga, în Berlin ca și la New-York.

Finanța și industria, se centralizează, se „raționali-

zează” în unele cazuri pentru o „salvare”.

Fuziuni și Concentrări în țară.

Ne așteptam deci la astfel de manifestațiuni și pe piața noastră, nu numai în legătură cu noile orientări ale pieței străine, dar mai ales în legătură cu condițiunile noastre locale.

Suntem în fața unor concentrări industriale și financiare, cari vor influența în mod deosebit asupra vieții noastre financiare și sferelor în care unele din întreprinderile noastre lucrează.

În primul rând este vorba de fuziunea a două întreprinderi petrolifere, asupra căreia s'a vorbit mult în ultimul timp și anume: „Creditul Minier” și „I. R. D. P.”

Prin fuzionarea lor se speră într'o efectivă îndreptarea a actualei situațiuni, printr'o regie nouă și o restrângere importantă în administrație și exploatare.

În al doilea rând este vorba de fuziunea societăților „Petroșani” și „Lupeni”, cari de fapt și astăzi sunt sub aceeași direcțiune, iar fuziunea se pare a fi numai transformarea unei stări de fapt, într'una de drept.

Ambele aceste fuziuni în două din principalele ramuri industriale ale țării noastre se vor considera doar

un început, care va fi imitat de multe alte întreprinderi din România.

În lumea bancară.

În lumea bancară, vom avea fuzionarea „Băncii de Credit” cu „Banca Crissoveloni” fuziune despre care de mult se vorbea.

Ambele instituțiuni financiare cu aceleași lgeături cu piața financiară străină, în special cu cea vieneză.

Combițiile financiare făcute cu „Niederösterreichische” și „Kreditanstalt”, care a preluat întreg pasivul și activul dela „Bodenkredit”, atât de „Banca de Credit” cât și de Banca Crissoveloni, au creat prin aceasta o deosebită afinitate între operațiunile acestor două din urmă instituții financiare, cari au condus la proiectul fuzionării.

Exemplele de mai sus sunt edificatoare, ca începutul unei ere noi și în viața noastră financiară și productivă, pe baza nouilor orientări de concentrare și raționalizare, care caracterizează toate țările în influențează întreg pulsul pieței.

DI. Ban pentru branșe

DI. V. Ban, fost director la întreprinderea forestieră „Patria” și-a restrâns activitatea la întreprinderea de transporturi „Furnitura” din Arad, ca să se poată ocupa mai intensiv cu chestiile de branșe.

DI. Ban continuă să rămână la „Furnitura” companist, dar și-a păstrat libertatea de acțiune pentru branșe.

FIGYELŐ

*

A csehszlovák aranyvaluta

Csehszlovákia most az aranyvalutáris országok sorába lépett és ezzel befejezést nyert az a hatalmas alkotás, amelyet *Rasin* dr. már tíz esztendeje meg akart valósítani, aminek végleges megoldását azonban rengeteg körülmény késleltette.

A csehszlovák korona most már eszfezdők óta a legstabilabb valuták közé tartozik; de a pénznek stabilitása a valuta-reformnak csak oldalát képezte.

A haladásnak első lépését jelentette, amikor a pénzügy-minisztériumnak a pénz ügyeit intéző osztályából a Nemzeti Bank lett.

A Nemzeti Bank felállításának alkalmából a csehszlovák koronát állandó viszonylatba hozták a világ legjobban fedezett és legmagasabbra becsült valutájával, az Északamerikai Egyesült Államok dollárjával; az aranyvaluta bevezetése következtében azonban megszűnik ez a viszonylat és nem korona és dollár, hanem korona és arany között létesül az új kapcsolat.

Az arany devizás koronából aranykorona lesz. A laikus szemlélő nem lát különbséget, mert úgy okoskodik, hogy mivel a dollár teljesen aranyzárba megy; nincs is valami komoly különbség.

Azonban a kettő között mégis igen nagy a különbség, mert az arany devizás valutánál, mint eddig a koronánál, a fedezet bel-földi bankok kibocsátására aranyértékű dollárokkal történt, tehát az egy kilogram finom arany, az amely Amerikában teljesen fedezett dollárbankjegy fedezetül szolgál, most másodszer dollárformában még egyszer fedezetül szolgált csehszlovák koronakibocsátásra. Így elméletben elképzelhető lett volna, hogy valamilyen állam azt mondta volna, hogy pénze alapjául az aranydevizás csehszlovák korona szolgál, ami formailag igaz lett volna, csak hogy az az egy kilogram arany most már a dollár, a csehszlovák korona és a harmadik valuta alapjául szolgált volna, az aranyfedezet tehát már nem ért sokat és csak naiv és hiszékeny lelkek becsapására szorítottak volna.

Az áttérés a tiszta aranyvalutára most helyreállítja a viszonyt korona és arany között: a korona az eszfezdők folyamán oly erősnek bizonyult, hogy saját értékének megállapításánál nem szorul többé a dollár gyámkodására.

A csehszlovák valuta-reformnak a legnagyobb jelentősége azonban ott van, hogy az áttérést nem használta fel újabb kísérletek tárgyául, pedig elméletben semmi nehézséget sem okozhatott volna kinyilatkoztatni, hogy ezentúl 650 fillért csehszlovák franknak, vagy találnak, vagy akárminek nevezik. Ezzel a magasabb pénzegységgel ugyan dokumentálni lehetett volna az aranykoronáságot a svájci frankkal, de ez a presztizs, nem érte volna fel a nagy idegességet és ezért a már eszfezdők óta teljesen stabil csehszlovák korona továbbra is megmaradt pénzegységnek.

Transacțiunea dintre acționarii societății de asigurare Fonciera

Sediul societății va rămâne în Cluj, iar biourile centrale în palatul Băncii Agrare, care a fost cumpărat de „Fonciera” — „Fonciera” va funcționa înainte ca societate independentă

Am fost primii cari am anunțat la timp, că între vechii acționari ai societății de asigurare „Fonciera” s. a. din Cluj, — care este una dintre cele mai de seamă între societățile noastre de asigurări și a cărei activitate în deosebi dincoace de Carpați, adică în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș a atins o limită excepțională față de celelalte societăți de asigurare, — au avut loc tratative asupra unei transacțiuni și, care decurând încheiată, a schimbat cu totul lista posesorilor acțiunilor acestor mari societăți.

Asupra rezultatelor acestor tratative încheiate printr-o transacțiune de cumpărare a întregului stoc de acțiuni de către concernul „Adriatică” suntem autorizați din for competent a da publicității următoarele:

Tratativele, cari au decurs de timp mai îndelungat între acționari societății „Fonciera” în zilele trecute au luat sfârșit, încheindu-se printr-o transacțiune, în urma căreia:

toate acțiunile deținute de grupul celor trei mari societăți de asigurări bucureștene, Naționala, Generala și Dacia-Română, cari dețineau 20% din stocul acțiunilor, precum și stocul de 23% de acțiuni, deținute de Banca Agrară s. a. din Cluj, au fost cumpărate integral de către „Riunione Adriatică de Securita din Triest, și societățile „Fonciera” Altilános Biztosító Intézet din Budapesta și Societatea de asigurări „Agricola” din București, societăți cari aparțin acestui

puternic grup de asigurări mondial, cari și mai înainte au deținut majoritatea acțiunilor Foncierei.

Prin această transacțiune toate acțiunile în valoare nominală de 10 milioane lei capital social al societății „Fonciera” au trecut în posesiunea exclusivă a concernului triestian astfel că între „Fonciera” și societățile din Triest și Budapesta, precum și societatea de asigurări „Agricola” din București, — aparținând aceluiaș concern, legăturile amicale și de afaceri de până acum vor fi desigur intensificate în cea mai largă măsură.

După această informație, la conducerea societății vor rămâne vechii conducători, d. n. Marcell Lampl și Anastasiu Demian, directori executivi ai societății, cari ani de-a rândul au condus cu multă pricepere agenda societății „Fonciera”. În urma demisiei membrilor delegați ai celor trei societăți și ai Băncii Agrare însă, în Consiliul de Administrație și Comitetul de Censori ai societății vor fi cooptați prin adunarea generală extraordinară, care va avea loc în cel mai scurt timp, noui membri delegați.

Odată cu încheierea acestei transacțiuni, societatea „Fonciera”

a cumpărat și palatul din Cluj al Băncii Agrare,

unde se găsește în acest moment birourile centrale ale societății și unde vor rămâne și pe mai departe, găsindu-se astfel o definitivă soluție și a plâsării biourilor centrale ale societății.

Kényszeregyezséget kért a Máramaroszigeti Takarékszövetkezet és Hitelbank Rt.

Ötven százalékos kvótát ajánlott fel a hitelezőknek, akik a november 30-ára kitűzött tárgyaláson döntenek a kvóta elfogadásáról

Evek óta szinte hónapról-hónapra kísértett a mszigeti piacon a hír, hogy a Takarékszövetkezet és Hitelbank, Szigetnek ez a 37 év óta fennálló pénzügyi sulyos válságban van, a bank csődje elkerülhetetlen. Az igazgatóságnak azonban mindig sikerült a bank összeomlását elkerülni, de a mesterséges élesztés csak arról volt jó, hogy egyideig megnyugtassa a kedélyeket s megóvja a hankot a katasztrófális megrohanástól.

A bank vezetői maguk is tudták ezt, igyekeztek is a betéteket lehetőleg kifizetni s amikor ennek a feladatuknak nagyjából eleget tettek, a napokban bejelentették a mszigeti törvényszéken a fizetés-

képtelenséget és kérték a kényszeregyezségi eljárás megindítását.

A beadványhoz mellékelt mérleg szerint a bank aktívái 2.188.866 lej, passzívái pedig 2.118.311 lej tesznek ki s a bank a hitelezőknek ötven százalékos kvótát ajánlott fel oly módon, hogy 15 százalékot 1930. szeptember 1-én, 16 százalékot 1931. szeptember 1-én, 18 százalékot pedig 1932. szeptember elsején fizet ki.

A mszigeti törvényszék a bank kérelme alapján az eljárás lefolytatására Grad Demeter törvényszéki bírót delegálta s az egyezkedési tárgyalást november 30-ra tűzte ki.

O nouă bancă se prăbușește la Berlin

După dificultățile de curând semnalate ale celor două bănci ale funcționarilor germani, se anunță acum și falimentul băncii „Berliner Beamtenvereinigung”. Pasivul băncii trece de patru și jumătate milioane marci. Activul este neînsemnat.

A Resica és a Romloc mozdonyokat építenek a CFR-nek

Tudvalevő, hogy a CFR vezérigazgatósága háromszáz darab mozdonyt rendelt egy német cégtől. A kormány, hogy segítsen a munkanélküliségen, úgy határozott, hogy a CFR-nek ezen fenti rendelését redukálja és bukaresti és romániai vállalatokkal készítteti el szükséges lokomotívok egy részét. Erre vonatkozólag a tárgyalások már megindultak a *Resica-művekkel* és a bukaresti *Romloccal*, hogy a külföldi ajánlathoz hozzáadják a vámvédelmet és azonkívül tíz százalék hasznos biztosítson a vállalatnak. A kormány ezen elhatározását azal magyarázza, hogy különben sem ment volna külföldre megrendelést eszközölni, miután ez az állam részére horribilis differenciát jelentene. A két lokomotívépítő vállalat ezen ajánlatra még nem adott érdemleges választ.

Kényszeregyezségek Aradon

Orbán István aradi butorgyáros, mint már jelentettük, a kényszeregyezségi eljárás megindítását kérte cége ellen. Beterjesztett vagyonkimutatásai szerint 3.700.000 lej összegű passzívával szemben az aktívák 2.100.000 lejt tesznek ki. Az aradi törvényszék ma helyt adott a kérelemnek és december 16-ra tűzte ki a hitelezők értekezletét. — Az aradi *Grácia* fehérneműgyár tulajdonosai, Róth Lipót és Ödön, az aradi törvényszék kereskedelmi bíróságánál bejelentették fizetési képtelenségüket és a kényszeregyezségi eljárás megindítását kérték. Beterjesztett vagyonkimutatásuk szerint a 630.000 lejt kitevő aktívákat a passzívák mintegy 300.000 lejjel mulják felül. A fizetési képtelen cég hitelezőinek megegyezés esetére ötven százalékos kvótát ajánlott fel.

Controlul comerțianților de băuturi spirtoase

Ministerul de finanțe fiind informat că în diferite orașe ale țării multe persoane exercită comerțul cu băuturi spirtoase fără a avea brevetul necesar, a trimis un ordin circular tuturor administrațiilor financiare din țară prin care le pune în vedere să facă un control sever în această direcție și acele persoane cari vor fi prinse, să fie impuse atât la taxele de brevet, precum și la amenda respectivă.

Lichidarea facturilor C. F. R.

În vederea stabilirii unui control eficace și a unei precise responsabilități, și pentru ca șefii imediați ai personalului cfr. cari cunosc de aproape activitatea fiecărui om și timpul servit, să poată întocmi listele de plată și să certifice pe a lor răspundere exactitatea lor, direcțiunea generală a căilor ferate a dat o serie de dispozițiuni cari au fost puse în aplicare.

Plățile personalului.

Astfel s'a hotărât ca la fiecare direcțiune centrală să se înființeze condici sau registre, în cari să se țină evidența drepturilor bănești ale personalului din acea direcție.

În ele fiecare persoană va avea descinsă o partidă pe o pagină separată, în care, pe lângă numele funcționarului și toate însemnările asupra gradului, studiilor și starea civilă — se vor însemna și toate drepturile bănești stabilite după situația în care se găsește fiecare în momentul deschiderii partidei.

Plata personalului central, al inspecțiilor și diviziilor C. F. R., se va face exact după aceeași normă ca și la direcțiunile centrale, cu deosebire ca ele țsu dowodarodardardard verificarea listelor se va face prin diviziile de contabilitate respective.

Stațiunile vor înființa și ele condici, în cari se vor însemna drepturile bănești ale funcționarilor.

La fel vor proceda și depourile de locomotive, atelierele mari București-Grivița, București-Nord, Iași, Pașcani, Galați, Tighina, Brașov, Simeria Cluj, Timișoara, Arad, Cernăuți, Constanța, T-Severin și Dej.

Lichidarea facturilor.

Toate facturile ce se prezintă la plată, după ce vor fi verificate, vor trebui să poarte pe dânsele certificarea cu o ștampilă din partea organului sub a cărui directă supraveghere s'a făcut lucrarea sau care a primit materiale.

Când cumpărăturile se fac de magaziiile din afară de București, cerțificarea pe factură se va face de magaziner și șeful magaziei, care au făcut cumpărăturile.

Insolvențe în Arad

În chestia insolvenței fabricii de mobile *Orban* din Arad, anunțată de noi la timp, s'a fixat desbaterea pe ziua de 16 Decembrie a. c. la care au fost convocați și creditorii.

Pasivele firmei se cifrează la 3,700.000. iar activele la 2,100.000 lei.

Fabrica de lingerie „*Gracia*” din Arad, și-a anunțat insolvența cu o pasivă de 930.000, având la active 630.000 lei.

Proprietarii firmei au cerut concordat preventiv, oferând creditorilor o cotă de 50%.

Fabricile de ghetă din țară și streinătate încep să se concentreze

Concentrațiile inițiate încep să se evedențieze în fabricile de piele din țară și streinătate.

În Germania au intrat în cointeresății reciproce fabricile Luis Frankenstein, Burscheid, Lagermann, Niederauerbach, Gebrüder Neuburger, Bamberg, Emil Laeuffer, Pirmasens, Filip Rothaar, Waldfischbach Concentrația are menirea a desface produsele branșei și a aproviziona fabricile cu materii prime în comun acord. Fabricile din Olanda de asemenea și-au înființat o organizație de apro-

vizionare și desfacere. Între aceste sunt și fabricile N. B. Ivovan Haarens Leder Maatschappij, Vaalavijk, Jaques Domens.

În România concentrația s'a inițiat între fabricile de piele și ghetă „Renner” din Cluj, „Sentis” din București, „Carmen” din Oradea, „Herma” din Sibiu, „Derby” din Oradea, „Primus” din Timișoara, etc.

Tratativele între fabricile din România pentru concentrarea inițiată, continuă cu șanse de reușită urgentă.

Ötezer fűszerkereskedő lemond italmérési engedélyéről, mert nem bírja el az aránytalan illetéket

A szeszitalok árusítása után fizetendő illetékek egységesítése, amelyet nemrégiben léptetett életbe a kormány, olyan aránytalanságokat teremtett az engedélyek után fizetendő illetékek kirovásainál, amelyek arra készítik azokat a fűszerkereskedőket, akik italokat zárt palackokban árulnak, hogy üzletüknek ezt az ágát leépítsék.

Azok a fűszerkereskedők, akik zárt palackokban árulnak szeszitalokat és csak mellékesen foglalkoznak ezzel, ugyanolyan illetéket kötelesek fizetni, mint azok a korcsmák, vendéglők sth., amelyek kizárólag szeszitalok árusításával foglalkoznak.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekelt fűszerkereskedők intervenciójára emlékiratot intézett a pénzügyminiszteriumhoz, melyben kimutatta az illetékek kirovásának aránytalanságát, és arra kérte, hogy ezt az aránytalanságot szüntesse meg a miniszterium, mert ellenkező esetben egyedül Kolozsváron 300, Erdély-Bánságban pedig legalább ötezer fűszerkereskedő lesz kénytelen lemondani itálárusítási jogáról, amely a kincstári

bevételek szempontjából nem lehet közömbös.

A pénzügyminiszterium erre a beadványra a következő lakonikusrövidségű válaszküldte meg a Kamarának.

1. A szóbanlevő törvény csak a törvényhozás által módosítható.

2. A törvény végrehajtását nem lehet felfüggeszteni. A kereskedőknek joguk van az engedélyről lemondani, de az egész évi illetéket kötelesek megfizetni, miután az új illetékekből befolyó állami jövedelem már be van állítva a költségvetésbe.

3. A béregyenérték megállapítása az adókvető bizottságok szuverén joga és a kivetések ellen a kereskedők jogorvoslatért a felelbezhető a bizottságokhoz fordulhatnak, — januárban.

4. A pénzügyminiszterium a havi részletfizetést nem engedélyezi, legfeljebb a félelvi törlesztéshez járul hozzá, ezt azonban külön a pénzügyminiszteriumtól kell kérni.

Ehhez a lakonikus rövidségű válaszhoz felesleges minden kommentár.

Regimul căilor ferate particulare

Societățile de căi ferate din Ardeal și regimul de căi ferate particulare — Societatea forestieră „Zarandul” a primit concesiune să-și electrifice liniile ferate

În ședința comisiunii de studii și propuneri în legătură cu regimul căilor ferate particulare din România d. ing. Stănuțescu, comisarul guvernului pe lângă regia autonomă a cfr., a expus normele stabilite pentru regularea situației juridico-financiare a liniei Timișoara—Curca, având o lungime de 28 kilometri, exploatarea de administrația cfr., — linia aparținând societății anonime de căi ferate Timiș-Somogy. S'a discutat apoi cererea societății anonime forestiere „Zarandul”, de a se electrifica proprietatea liniei ferate înguste Baia-de-Criș—Răscuțița,

în lungime de 16 km., a materialului rulant și de a se prelungi dreptul de exploatare până la Decembrie 1934, — precum și referatul direcțiunii căilor ferate particulare, asupra căii ferate înguste Băilești—Mașca, în lungime de 43 km., proprietatea statului, a cărei concesiune de exploatare a fost anulată.

Comisiunea a examinat apoi avizul consiliului juridic de pe lângă ministerul de externe, privitor la aplicarea articolului 191, din tratatul dela Trianon, în ceea ce privește acțiunile de fundare ale societăților concesionate de căi ferate lo-

cale din Ardeal, deținute de statul ungar.

La urmă, a venit în dezbatere comisiunii întâmpinarea secretariatului general al consiliului ligei națiunilor, dela Geneva, relativ la incidentul provocat de închiderea liniei ferate administrative din Ucie ca Alytos.

Situația mărfurilor căzute în rebut

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care li se face cunoscut că pe baza dispozițiilor dlui ministru de finanțe se vor lua măsuri ca până la data de 1 Decembrie a. c. irevocabil mărfurile căzute în rebut să nu fie scoase în vânzare prin licitație publică. Se va trage însă atențiunea comercianților ca să caute a scoate treptat din vamă mărfurile, iar nu să amane scoaterea întregului stoc de mărfuri ce au sosit la expirarea acestui termen și când ar urma să achite sume importante pentru ca mărfurile să nu le fie vândute la licitație.

Se exceptează mărfurile părăsite cele confiscate precum și cele reținute în contul amenzilor și a taxelor, ca nebeneficiind de această dispoziție le veți vinde și în acest interval de timp rezultatul licitațiilor comunicându-se direcțiunii pentru a dispune.

Pentru aceste mărfuri veți avea însă grija ca în foaia de licitație să faceți mențiunea dacă sunt părăsite, confiscate sau reținute pentru acoperirea amenzilor și a taxelor.

Deasemenea s'a abrobat ca tot până la 1 Decembrie a. c. amenda de rebut pentru mărfurile ce vor fi ridicate din vamă până la această dată să se calculeze redusă la 3 la sută din taxele simple de import.

După data de 1 Decembrie a. c. dispozițiunile prezentei circulări încetează, urmând a se proceda conform legii, atât în ce privește scoaterea în vânzare prin licitație a mărfurilor căzute în rebut, cât și perceperea amenzii prevăzută de art. 134 din legea generală a vămilor, deoarece prezenta pasuire este a treia și ultima.

Az Agrár Takarékpénztárjának ügye a temesvári tábla előtt

Amint ismeretes, a Temesi Agrár-Takarékpenztár fuziója ellen, amelyet két évvel ezelőtt vitt keresztül a Banca Comerciala Italiana și Romana olasz érdekeltségű bukaresti pénzintézet, a kis részvényeseknek egy csoportja kifogással élt és a fuziót megtámadta a törvényszéknél. A törvényszék a fuzióra vonatkozó döntést jóváhagyta. A temesvári tábla a napokban tárgyalta a fellebbezést, azonban döntést nem hozott és az ítélet kihirdetését a jövő hétre halasztotta.

Mit követelnek az agráriusok a kormánytól?

A bánsági Agrárliga a mezőgazdasági krízis megszüntetéséért

Az Agrárliga temesvári nagygyűlésén dr. Kreuter Ferenc terjesztette elő a határozati javaslatot, amelyet a nagygyűlés egyhangulag elfogadott. A határozati javaslat értelmében az Agrárliga követeli:

1. Addig is, amíg az európai államok mezőgazdasági szövetsége létrejöhét, Románia kössön kereskedelmi és állategészségi szerződést azokkal az országokkal, amelyeknek ipari termékeit román mezőgazdasági terményekkel fizetheti meg és követeli a mezőgazdasági termékekre megállapított kiviteli illetékek, — azok végleges eltörléséig — radikális leszállítását, egyidejűleg pedig úgy az ipari, mint a mezőgazdasági termelés részére a legfőbb kedvezmények és állami támogatás biztosítását.

2. Az Agrárliga követeli a Mezőgazdasági Hitelintézet haladéktalan felállítását, külföldi tőke bevonásával.

3. A mezőgazdasági lombard- és raktárhitel megszervezését, a raktárházak létesítését, a mezőgazdasági gépcentekben és a kikötőkben.

4. Követeli azoknak a bánáti pénzügyintézeteknek a Banca Nationalától élvezett visszeszámitolási hitelek felemelését, amely pénzügyintézetek tőkével és kölcsönrel alimentálják a bánáti mezőgazdákat.

5. Követeli a szövetkezetek fejlesztését és támogatását és azok harmónikus együttműködését a mezőgazdasági szindikátusokkal és mezőgazdasági kamarákkal.

6. Az összes mezőgazdasági termékekre megállapított kiviteli illetékek eltörlését és az eladott buza után fizetendő proporciónális adó mérséklését.

7. Az állatexportnak állattenyésztési szövetkezetekben való megszerzését és a külföldi értékesítési piacokon eladási iródk létesítését.

8. Követeli a műtrágya, mezőgazdasági gépek és tenyészállatokra megállapított behozatali vámok eltörlését.

9. Az élőállatok és romlandó

árak szállításának megkönnyítésére gyors-tehervonatok létesítését és az összes exportra kerülő mezőgazdasági áruk szállítási tarifájának redukálását.

10. A tejszövetkezetek támogatását és a tejfogyasztás előmozdítását az iskolákban, kaszárnyákban és gyárakban tartandó propagandával.

11. Az exportálandó bornak a fogyasztási adó alól való mentesítését és a hordók kiviteli illetékének eltörlését.

12. Követeli, hogy a bánsági

gazdáknak engedjék meg, hogy holdenburgi tenyészállatokkal kísérletezhessenek a lótenyésztésben.

13. A mezőgazdasági kamarákról szóló törvény revízióját és a kamaráknak politikától való mentesítését.

14. Végül követeli az Agrárliga, hogy a Temesvár és Gálfa között a vasutvonalat újolag nyissák meg.

Az Agrárliga bánsági tagozatának vezetőiül a következőket választotta meg a temesvári nagygyűlés:

Elnökség: Cioban Aurél dr., Blaskovits Ferenc dr., **alelnökök:** András György, Reitter Imre dr., Blidariu Pál, **vezértitkárok:** Spiridon Miklós, Wendel János, **pénztáros:** Konrád András dr.

Tratativele comerciale româno-germane

Ce cuprinde proiectul de acord remis guvernului român

Guvernul Reichului a remis guvernului român, atât prin intermediul dlui Petrescu Comnen, ministrul României la Berlin cât și al dlui Gehrad von Mutius, ministrul Germaniei la București un proiect de acord comercial român-german.

Acest proiect este intitulat „Proiect pentru textul acordului comercial germano-român” și cuprinde 29 articole.

În rezumat proiectul de acord este bazat pe clauza națiunii celei mai favorizate.

Nu e vorba de nici o concesie de ordin tarifar.

Proiectul remis guvernului nostru se mărginește la chestiuni de ordin general.

Faptul acesta trebuie atribuit motivelor de ordin teh-

nic.

În cercurile germane se precizează că cercurile interesate germane nu au avut încă posibilitatea să studieze noul tarif vamal român, iar de altă parte se așteaptă unele rectificări ale tarifului vamal german, pentru viitoarea sesiunea Reichstagului.

Totuși pentru a manifesta voința de a realiza o intensificare a relațiilor economice româno-germane, guvernul Reichului a ținut să remită neîntârziat propunerile dispozițiilor generale ale viitorului acord comercial.

Guvernul german a comunicat totodată guvernului român că este gata a începe la Berlin tratativele pentru încheierea acordului german.

Schimbări la fabrica de ghete „Defra” din Timișoara

Fabrica de ghete „Defra” din Timișoara, care a fost proprietatea dlor Eugen Frank și Bela Kanizsa, a trecut în proprietatea dlor Desideriu și Eugen Frank, cari au cumpărat partea dlui Kanizsa din aceas-

tă fabrică.

Nouii proprietari sunt specialiști renumiți și astfel se crede că fabrica de sub conducerea dlor va continua să se desvolte și mai intensiv.

Felfalják egymást a belföldi kaptá- és a fasarok gyárak

A nagy verseny miatt több gyár leépített, egyik lugosi gyár már be is szüntette üzemét

A börzszakma kellékcikkei között egyike a legfontosabbaknak a kaptáfa és a fasarok, melyek közül a kaptáfa kivétel nélkül minden cipő elkészítéséhez, míg a fasarok a női cipők 95 százalékához elengedhetetlenül szükséges. Az impériumváltás óta a cipészipar mindkét cikkből 100 százalékban, a gyári ipar 50 százalékban, fasarokban pedig szintén 100 százalékban a belföldi gyárak készítményeit használja.

Azonban a verseny a gyárak

között olyan nagy, hogy a konkúrtura ellenére veszteséggel dolgoznak. A jelenlegi árak a legtöbb gyárnál nem fedezik a tényleges önköltségi előállításí árat sem és ezen évek óta tartó harcnak jelenkezik első kioldója, a lugosi *Lukács és Hummer*-gyár, mely első volt az ár folytonos lecsökkentésében, kénytelen volt feladni az áldatlan harcot, üzemét beszüntette és gyárát áruba bocsátotta. Ez a sors vár több üzemre is.

Tratatul de comerț anglo-român

În comisiunea pentru pregătirea unei convențiuni comerciale anglo-române, au fost numiți directorii generali ai comerțului, industriei și vamilor directorul secției economice din ministerul de externe, directorul secției consular, din același minister, directorul îndrumărilor agricole, directorul regiilor autonome a porturilor, directorul serviciului comercial cfr., un delegat al uniunii camerelor de comerț și industrie și un reprezentant al ministerului de finanțe.

Comisiunea, care va fi prezidată de ministrul comerțului și industriei, va putea consulta, după necesitate, pe reprezentanții autorizați ai oricărei grupări profesionale.

„Banca Centrală” pentru Industrie și Comerț Soc. An. în Cluj

Prospect de emisiune

Adunarea Generală Extraordinară a Băncii Centrale pentru Industrie și Comerț soc. an. în Cluj, ținută la 2 Noiembrie 1929, a hotărât sporirea capitalului societății de la 50 milioane lei la Lei 75.000.000.

Condițiunile în cari se emite acest spor de Lei 25.000.000 sunt următoarele:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze și să semneze după două acțiuni vechi, una acțiune nouă.

2. Prețul unei acțiuni noi se fixează pentru vechii acționari la 250 Lei de fiecare acțiune și separat 10 Lei spese de emisiune.

3. Termenul de optare și semnare este până la 15 Decembrie 1929.

4. Din prețul unei acțiuni se va plăti la semnare 75 Lei în capital și 10 Lei spese de emisiune, iar restul de 175 Lei se va plăti 75 Lei la 15 Ianuarie 1930 și Lei 100 la 15 Februarie 1930.

5. Noua emisiune va beneficia de dividendul anului 1930.

6. Acțiunile neoptate de către vechii acționari, rămân la dispoziția Consiliului de Administrație, care este autorizat a le plasa în condițiuni cât mai favorabile pentru societate.

7. Față de acționarii cari nu vor achita prețul acțiunilor la termenele fixate, se vor aplica dispozițiunile prg. 6 din statute, având să plătească 15 la sută dobândă de întârziere.

8. La semnare se vor prezenta acțiunile vechi și anume: la sediul central din Cluj și la filialele din Alba-Iulia, Bistrița, Hateg, Sibiu și Turda.

9. Semnarea de acțiuni se va face pe declarațiunea anexată la acest prospect.

10. Acțiunile noi se vor uptea emite și în titluri cumulative de 5, 10, 20 și 100 bucăți acțiuni.

Cluj, la 2 Noiembrie 1929.

Consiliul de Administrație.

Pyram-Pasta tubusban lényesíti és festi a legkényesebb cipőket

„LEDA” Timișoara.

Autókat, bőröket, tömegárut legjobban a „LEDA” vegyszeti gyár által készített „CELLOLEDIN” Spritzlakkal festhet.

Kérjen ajánlatot.

„LEDA”

fabrica de prod. chimice s. a. TIMIȘOARA

Fizetéképtelen a temesvári Metz S. Utóda-cég

Temesvár egyik legrégebb és legismertebb nagykereskedése, a Metz S. utóda, kényszer-egyezséget kért maga ellen. A cég egyike a legrégebb és legismertebb kereskedői vállalatoknak, amely kérelmét a rossz gazdasági viszonyokkal indokolja. A cég nemrég egy házépítési akcióba fogott, amely immobilizálta. Az aktívák nyolc millió lejt tesznek ki, a passzívák három milliót. A cég ötven-százalékos, részletben fizetendő egyezségi kvótát ajánlott.

Záróra meghosszabbítást kérnek a kereskedők

A vasárnapi munkaszünetről szóló törvény életbeléptetése óta még mindig nem tisztázódott annyira a helyzet, hogy megszűntek volna a hatóságok és a vasárnapi munkaszünet alól mentesített üzletek közötti állandó összetűzések.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek intervenciójára most beadvánnyal fordult a munkaügyi minisztériumhoz, amelynek batáskörébe tartozik a vasárnapi munkaidőről szóló törvény ellenőrzése és ebben a beadványban arra kéri a minisztériumot, hogy a vasárnapi munkaszünet alól mentesített fogyasztási helyiségek és cukorkaüzletek működését pontosan szabályozza, hogy megszűnjenek végre a hatósági végzések. Ezenkívül kéri a kamara, hogy a kereskedelem általános érdekeire való tekintettel az üzletek zárórája után engedélyezzenek félórát a benrekedt vevők kiszolgálására és az alkalmazottak átváltózkodására.

„Bizalom” cimen új kereskedői hitelegyesület alakult Kolozsváron

A napokban „Bizalom” Hitelegyesület Rt. céggel és 1000.000 lej alaptőkével Kolozsváron új részvénytársaság alakult. A részvénytársaság, amelynek tagja 30 különböző szakmájú, jó bonitású kereskedő, alkalmas arra, hogy bármilyen szükségletét készpénzárban, de kedvező részletfizetési feltételek mellett beszerezhesse. Tekintettel arra, hogy ma nagyon kevesen vannak abban a helyzetben, hogy vásárlásaikat készpénzzel bonyolíthassák le, részletre való vásárlásnál pedig magasan túlfizetik a napi árakat, nyilvánvaló, hogy az új részvénytársaság jelentős előnyöket nyújt a vásárló közönségnek. A részvénytársaságot dr. Lázár László kolozsvári ügyvéd, a részvénytársaság ügyésze segítségével annak alapítói: Biró Andor, Heller Ferenc, Salamon Lipót és Somló Miksa kolozsvári kereskedők szervezték meg. Az igazgatóság az alapítók közül és Kupás Sámuel kereskedőből áll, a felügyelőbizottságban pedig Leitersdorfer Sándor, Grünvald Géza, Löbl Imre, Weissburg Emil és Léb Zsigmond vesznek részt. A „Bizalom” Hitelegyesület Rt. a tervek szerint a jövő héten kezdi meg működését.

Noua legiferare a Cambiei și a Cekului

O importantă reformă în legislația comercială

Viitorul cod comercial va fi clădit pe baza unui sistem profesional subiectiv importat din codul comercial german din 1900.

Pe baza acestui sistem, cambii și cekul nu mai sunt operații comerciale decât atunci, când sunt săvârșite de un comerciant în exercițiul comerțului său.

Când emitentul într'un bilet la ordin sau trăgătorul într'o cambie e comerciant, sau posesorul cambiei e comerciant, operația devine comercială.

După actuala reglementare urmează ca acțiunea cambiei și a cekului să facă obiectul unei legi separate.

Inovația cea mai de seamă în reglementarea cambiei este aceea privitoare la procesul cambial.

Inspirat de sistemul mandatului de plată din legislația Transilvaniei și Bucovinei, legiuitorul a făcut din cambie un titlu executoriu pentru capital și accesorii. În consecință instanța competentă sesisată de posesorul cambiei va da ordin de executare ce va fi comunicat debitorului cambial.

Debitorul are dreptul de contestație la executare. În acest moment se va deschide o adevărată paranteză în lăuntrul căreia se va judeca procesul cambial.

Inspirat de sistemul mandatului de plată din legislația Transilvaniei și Bucovinei, legiuitorul a făcut din cambie un titlu executoriu pentru capital și accesorii. În consecință instanța competentă sesisată de posesorul cambiei va da ordin de executare ce va fi comunicat debitorului cambial.

Debitorul are dreptul de contestație la executare. În acest moment se va deschide o adevărată paranteză în lăuntrul căreia se va judeca procesul cambial.

Debitorul are dreptul de contestație la executare. În acest moment se va deschide o adevărată paranteză în lăuntrul căreia se va judeca procesul cambial.

Debitorul are dreptul de contestație la executare. În acest moment se va deschide o adevărată paranteză în lăuntrul căreia se va judeca procesul cambial.

Debitorul are dreptul de contestație la executare. În acest moment se va deschide o adevărată paranteză în lăuntrul căreia se va judeca procesul cambial.

Debitorul are dreptul de contestație la executare. În acest moment se va deschide o adevărată paranteză în lăuntrul căreia se va judeca procesul cambial.

sul cambial, care va avea același aspect întrucât debitorul va putea opune excepțiile prevăzute de art. 349 cod. civil.

Fi un progres față de sistemul actual, deoarece actuala procedură cambială nu va avea loc întotdeauna ci numai în cazuri excepționale.

Legiuitorul a scos din codul comercial, cambii și cekul și a înscris unele dispoziții referitoare la toate titlurile de credit: acțiuni obligațiuni, recipise de depuneri, scrisuri de gaj.

Aceste titluri cari circulă în comerț nu-și au o reglementare suficientă în codul actual. Codul actual cuprinde câteva dispozițiuni isolate referitoare la titlurile la purtător și unele dispozițiuni cu privire la cambie cari au fost generalizate asupra tuturor titlurilor la ordin.

S'a încercat deci să se reglementeze în bloc într'o materie a titlurilor de credit nominative la purtător și la ordin.

La materia cekului, legiuitorul a căutat să reglementeze toate formele de cek cunoscute de practica actuală și anume:

Cekul ordinar reglementat de codul de comerț actual, cekul barat, cekul certificat, cekul circular și cekul turistic (Travelers cek).

Jelentés az adófrontról

Milyen legyen az új adókvetési rendszer? — A temesvári kereskedők egyesületének javaslata

A Temesvári Kereskedők Egyesülete rendkívüli közgyűlést tartott, melynek tárgyszorát a kereskedők legsúlyosabb panasza: az adózás ügye töltötte ki.

Új adózási rendszer bevezetését fogják kérni a következő értelemben:

1. Minden pénzügyigazgatóság területéről egy négytagú főbizottság küldendő ki, mely kellőképpen el van látva a szükséges bizonyítási anyaggal. Ezek a bizottságok részt vesznek az illető pénzügyigazgatóság területére kivetendő adó aránylagos megállapításában, a terület terhebrókéességének számbavételével és nem mint eddig, hogy egyes területek terhére az okiráltságban aránytalanul és törvényellenesen kevesebb adót vetettek ki.

2. Ennek a bizottságnak tagjai: a kereskedelmi és iparkamara elnöke, egy iparos, egy

kereskedő, egy mezőgazda, akiket választás útján küldenek ki. Ielen van a bizottság munkájánál a kerületi pénzügyigazgató.

Az adókat legalább három évre állapítják meg minden kerületre.

3. A bizottság hazatérése után minden járás hasonló bizottságot küld ki, mely hivatva van részt venni az illető járásra kivetendő aránylagosan elosztott adó megállapításában. Ezen bizottságokat is választás útján állapítják meg.

4. A járasok területén belül, az egyes városok és községek adóit szintén hasonló bizottságok osztják el és pedig az egyes szakmáknak megfelelően.

5. Minden egyes szakmai csoport saját kebelében osztja el a reája eső adómennyiséget.

6. A szakmai csoportok tagjai egyetemlegesen kötelezettek arra, hogy a csoportjukra

eső adó az év végéig tényleg befolyik. A csoportokon belül saját bizottságuk minden évl negyedben meggyőződést szerez arról, hogy az adók rendesen lesznek-e fizetve?

Az eddigi nyugtarendszer helyett az adókönyvecskerendszer vezetendő be.

Sajtó útján közhírré teendő az egyes pénzügyigazgatóságok és csoportokra kivetett adó mennyisége.

Ezen módosítások életbeléptetésével a minisztériumokban és pénzügyigazgatóságokban elhelyezett óriási adóellenőrző apparátus feleslegessé válna, ami igen nagy megtakarítást jelentene az államnak, de megszüntetné az adózók állandó megszegyenítő végzálását és nagy időmegtakarítást is jelentene a jelenlegi adótárgyalásokkal és felebbeszékekkel szemben.

Intrarea automobilelor în țară

Ministerul finanțelor a hotărât să rezolve definitiv problema automobilelor intrate în țară cu turisți și călători.

Această problemă a devenit acută prin faptul, că în ultimul timp, s'au descoperit unele nereguli: s'au adus automobile uzate în țară, fără de plata taxelor vamale.

În principiu vor plăti taxe toți călătorii cari vor avea pașaport românesc, indiferent de țara de origină a automobilului.

Călătorii cu pașapoarte străine, cari au domiciliul stabil în România, vor plăti și ei taxe vamale integrale.

Neregulile vor fi aspru pedepsite. O decizie ministerială, în acest sens, va apare după ce va fi consultat Automobil Clubul Român.

Árvereznek a vámoknál

Az adminisztrációk felterjesztésére a pénzügyminisztérium rendeletét közzölt a vámhivatali főnökkel, amelynek értelmében minden érkezett árut, melyet a megszabott időn túl nem változtak ki, a szokásos módon árvereztessék el és a vámösszeget azonnal utalják be az állampénztárba. A kereskedők, akik ezideig nem tudták kiváltani árujukat, most a legsúlyosabb dilemnába kerültek, bár a rendelet módot nyújt arra, hogy az árverés előtt bármikor kiválthassák a címükre érkezett árut. Az árveréseket valószínűleg még e hónap végéig bezárólag fogják megtartani.

BEREA AZ „URSUS” este excelentă sör a legjobb

Akelőbizottság alakult az összes fatermelők megszervezésére

Lengyelország után most Magyarország, Franciaországgal, Belgiummal, Angliával, Németországgal és Olaszországgal készül kereskedelmi szerződést kötni a kormány. A külfölddel megkötendő kereskedelmi szerződések természetesen igen közelről érintik Románia gazdasági életének összes tényezőit, amelyek elementáris érdekeik biztosítására igyekeznek. Ezzel kapcsolatban a romániai fatermelők a napokban értekezletet tartottak Bukarestben. Az értekezleten rámutattak arra, hogy

az állam vezetőinek nagyobb figyelmet kell fordítania az ország fejlett faiparára,

amely különösen az export szempontjából bir nagy jelentőséggel. Elhatározták, hogy ennek érdekében az UGIR keretén belül külön faipari szakosztályt állítanak fel. Ez a szakosztály fogja a kereskedelmi szerződések megkötésénél informálni a kormányt a faipar szükségleteiről, a külföldet pedig az exportlehetőségekről.

A faipar érdekeinek védelmére szükséges akció beindítására bizottságot küldtek ki, amelynek tagjai: Max von Anhauch lovag (Csernovitz), Avram George mérnök (Beszterce), Butculescu Nicolae (București), Costinescu Nicu mérnök (București), Dumitrescu mérnök (București), Kemény György igazgató (Arad), C. R. Mircea szenátor (București), Mestiz Henrik (Marosvásárhely), Radulescu Mihai mérnök (București), Sipos Marcell igazgató (Foresta-Galac), Steckl Artur igazgató (OFA Brassó) és dr. Weisz Menyhért (Brassó). Ez a bizottság a napokban felhívással fog fordulni az összes fatermelőkhöz, hogy tömörüljenek és szervezkedjenek meg a fenti célkitűzések érdekében.

Carnete de impunere

Ministerul de finanțe va trimite zilele acestea un ordin circular tuturor administratorilor financiari din țară, prin care li-se vor da instrucțiuni asupra modului cum urmează să se elibereze contribuabililor carnetele de impunere. Ele se vor elibera de fiecare percepție fiscală, pentru cetățenii înscriși în rolurile ei. Carnetele se vor cere de toate instituțiile Statului și în toate împrejurările, pentru a se dovedi dacă contribuabilii sunt în regulă cu plata impozitelor.

Leszállítják a tejtermékek exportvámját

A kormány gazdasági bizottsága legutóbbi ülésében többek között foglalkozott a tejtermékek kiviteli vámjának kérdésével. A mezőgazdaság érdekeinek figyelembevételével a bizottság elhatározta, hogy az összes tejtermékek exportilletékét az eddigi vagononként 50 ezer lejűl 500 lejre fogja leszállítani.

Schimburi de mărfuri între România și Ungaria

Tratatul economic dintre România și Ungaria sunt urmarite cu mult interes. Astfel

industriașii forestieri din Ardeal țin consfătuiri

în care adună materialul necesar întocmirii noii convenții în așa fel încât să satisfacă nevoile lor.

Suntem în măsură să dăm următoarea statistică despre mărfurile exportate, în anul 1928 din România în Ungaria, — statistică extrasă dintr'un raport al Camerei de comerț din Budapesta. Din ea reiese că importul în Ungaria din România se cifrează la 7.80 la sută din totalul importului unguresc, în timp ce exportul Ungariei în România este de numai 5.36 la sută. Din ele ar reesi că exportăm de acolo. De fapt, însă, la importul declarat, trebuie să mai adăugăm, marile cantități de mărfuri, aduse de români, cu ei, din călă-

torii, mărfuri de origine ungară.

Dacă s'ar lua în considerare și aceste mărfuri, situația comerțului între România și Ungaria ar fi cu totul alta.

Ungaria a importat, în anul 1928, mărfuri în valoare de 1.188.976.000 pengo în care

Materialul lemnos figurează cu 29.396.812 chintale, în valoare a 144.983.000 pengo.

Ulei și produse de petrol 1.916.592 tone în valoare de 20.835.000 pengo.

În importul de material lemnos, România ocupă al doilea loc.

Prima este Cehoslovacia cu 12.721.403 chintale. Urmează România cu 9.527.378 chintale. Apoi Austria cu 1.923.477 chintale. Jugoslavia cu 4.949.626 chintale. Polonia cu 240.639

I. M. B. O. cu A. E. G. electrifică Banatul

O nouă societate de electricitate

Săptămâna trecută a fost semnat un contract între A. E. G. Berlin și Industriile Miniere din Banat (Imbo) Timișoara.

Ambele părți contractante s'au obligat a înființa în cei mai scurți timp o nouă societate, pentru deservirea Banatului și județului Arad cu curent electric, pe baza concesiunii

deja obținute și în conformitate cu caetul de sarcini publicat în Monitorul Oficial.

La această societate va participa capital român, german, american, belgian și italian.

Tratatul cu cercurile participante vor fi reluate în timp cel mai scurt.

Capitalul societății va fi de 500 milioane.

Külföldi cégek kapcsolódnak be Erdély és Bánság villamosításába

Az IMBO. és az AEG. tranzakciója. — 22 cég pályázik a brassói Villamosmüre

Hosszas előzetes tárgyalások után a múlt héten kötötte meg az Allgemeine Elektrizitäts-Gesellschaft (AEG) Berlin a temesvári Industriile Miniere din Banat Societate Miniera Romana (IMBO) társasággal a Bánság elektrifikálására vonatkozó szerződést. Az IMBO már korábban koncessziót kapott a Bánság elektrifikálására és az erre vonatkozó tárgyalások zárkővét jelentette a múlt héten létrejött szerződés, melynek értelmében

az AEG és az IMBO egy új részvénytársaságot alakítanak,

melynek célja a Bánság és Arad megye villanyárammal való ellátása. Ezen tranzakcióban román és német

tőkén kívül amerikai, belga és olasz tőke is részesedik. A következő lépés az érdekelt áramfogyasztókkal való összeköttetés felvétele lesz.

Miután feltehető, hogy a tervezett nagyszabású villanyközpont abban a helyzetben lesz, hogy az áramot kedvező feltételek mellett szolgáltatassa, az áramfogyasztók, valamint telepesek érdekében áll, még mielőtt új telepet létesítenek, vagy fennálló telepüket bővítik, az új társasághoz fordulni az áramszolgáltatásra vonatkozó felvilágosítások elnyerése céljából.

Az AEG-nek a bánsági közgazdasági életbe való bekapcsolódása csak előhírnöke a külföldi tőke ér-

deklódésének. Eppen ezért úgy az állami, mint városi hatóságok részéről minden támogatást megérdemel az ügy, hiszen az elektrifikálás révén a Bánság falvai villanyvilágításhoz és áramhoz jutnak, ami révén a vidéki ipari élet indul fejlődésnek, Temesvár pedig egy hatalmas üzemmel gazdagodik, ami a város közgazdasági életében is érezteti hatását.

Itt említjük meg, hogy Brassóban november 15-én jár le az új városi villanytelep építése iránt kitűzött pályázat s eddig 22 cég érdeklődött a pályázati feltételek iránt. Tekintettel arra, hogy a város a 400 millió lejt kitevő kölcsönt nem kapta meg, a pályázat odamódosult, hogy csak olyan cég nyerheti el ezt az építkezést, amely saját regijében felépíti s üzemben tartja addig, míg a teljes építés kifizetve nincs és azután ingyen engedi át a városnak.

A világhírű német AEG és a budapesti Ganz cégeket ott látjuk az érdeklődők között, ugyancsak ott van a helyi Industriekraft Zentrale, a bukaresti Thomson és Huston, a Campinai Elektra, az aradi Astra cégek is és még számos az európai relációban ismert cég pályázata várható.

Elkészült az építkezések támogatásáról szóló törvényjavaslat

A munkaügyi minisztérium a népjóléti minisztériummal karöltve törvénytervezetet dolgozott ki az építkezések támogatására vonatkozólag. Közöltük, hogy a kormány nagyszabású építkezési akció beindítását határozta el azzal a céllal, hogy a hatalmas lakásinség enyhítsen s hogy megadja a lehetőséget állami tisztviselőknek és az állam szegényebb sorsú polgárainak arra, hogy építkezzenek.

Az akció elkészítésére bizottságot nevezett ki a kormány, amelynek élnöke dr. Demetrescu munkaügyi államtitkár lett. Ez a bizottság dolgozta ki az építkezések támogatásáról szóló törvényjavaslatot, amely első szakaszában

kimondja az autonóm építkezési pénztár felállítását.

A tervek szerint, ez a törvény által létesített pénztár, amelyet az állam nagyobb szubvenciókkal fog támogatni, kölcsön-nyújtással adja meg a szegényebb elemnek a lehetőséget az építkezésre. Az építkezéshez szükséges anyagi eszközök előteremtése irányában az autonóm pénztár tárgyalásokat fog folytatni azokkal a külföldi konzorciumokkal, amelyek hosszú lejáratu hitelekkel ajánltak fel a romániai építkezési kampány támogatására. A tervek szerint az autonóm pénztár

tíz-tizenkét százalékos kamattal fog építkezési célokra kölcsönöket folyósítani.

A fizetési feltételek annyira kedvezőek lesznek, hogy például két szoba-konyhás ház felépítésére nyújtott kölcsönt évi 20 ezer lejes részletekben lehet törleszteni, ami a ma házába bérbe fizetett összegeknek alig a felét teszik ki. Huszonöt éven belül lesz törlesztendő a házépítésre folyósított kölcsön. Az állam szubvenció nyújtásával fogja tisztviselőit támogatni abban, hogy házat építhessenek maguknak.

**Ne fogadjon el mást
Gladys cipókrém
a legjobb!**

Noile taxe de cântărire la CFR.

În conformitate cu o aprobare a comitetului de direcție al căror ferate, dispozițiunile din tariful local de mărfuri, capitolul IV — taxa cântărire — au fost modificate în întregime, în sensul că și mărfurile prevăzute la numitul capitol, indiferent dacă s'a declarat și garantat greutatea sau nu și indiferent dacă s'a cerut cântărirea sau nu, urmează să se cântărească din oficiu obligator, percepându-se următoarele taxe de cântărire:

La vagoanele cu două osii, cu cel puțin 5000 kgr. sau complet încărcate, 50 lei de fiecare vagon și

La vagoanele cu mai mult de două osii, asemenea cu cel puțin 5000 kgr. sau complet încărcate, 100 lei de fiecare vagon.

Celelalte dispozițiuni ale capitolului IV rămân în vigoare și mai de parte.

Dispozițiunile din tariful local de mărfuri, relative la perceperea amenzii se anulează, rămânând în vigoare numai cele ce se referă la tratarea și transportul eventualelor supraieșuri, magazinaj, etc.

Aceste modificări intră în vigoare cu începere dela 15 Decembrie a. c.

Frankakció a temesvári „Defra” cipőgyárnát

A temesvári „Defra” cipőgyár élén eddig Frank Jenő és Kanizsa Béla állottak. A cipőgyár most Frank Jenő és Frank Dezső kizárólagos tulajdonába ment át, akik Kanizsa részét teljes egészében átvették. Ismerve a tulajdonosok szaktudását és munkásságát, biztosra vehető, hogy a „Defra” cipőgyár az eddigénél sokkal nagyobb mérvű fejlődése és terjesztése következik be.

Intrepozitarea mărfurilor

Ministerul de finanțe a trimis un ordin circular tuturor punctelor vamale din țară prin care le face cunoscut că deoarece s'a constatat că unele vămi de antrepozit interpretează greșit dispozițiunile art. 163 l. v. întrucât aplică aceste dispozițiuni și mărfurilor pentru care s'au primit declarațiuni de import Md. 2 adică le acordă termen de 2 ani pentru scoaterea din antrepozit, această procedură e greșită căci o marfă care este în antrepozit însă pentru care s'a depus declarațiune de scoatere din antrepozit, urmează regimul importului și deci este supusă acestor reguli.

Se atrage deci atențiunea că atunci când se va depune declarațiuni de import Md. 2 pentru mărfuri din antrepozit, să nu se acorde termenul prevăzut de art. 163 l. v., ci să se urmărească drepturile convenite statului conform art. 84 l. v. calculate potrivit art. 5 l. v. Deasemenea se vor aplica dispozițiunile din aceeași lege, art. 133 și 134 relative la rebut.

Modificarea legii contribuțiilor directe

Numeroase Camere de Comerț din țară au început o viață activitate pentru a obține modificarea actualului sistem fiscal, prin introducerea patentei fixe. În acest scop au adresat Ministerului de Industrie și Comerț memorii, în care arată că dacă s'ar crede că reînființarea patentelor ar necesita un studiu mai amplu îi că această reformă nu s'ar putea înfăptui până la finele acestui an, memoriul arată că în acest caz, va trebui să se admită de urgență modificarea actualului legi fiscale în felul următor:

Modificarea legii contribuțiilor directe.

Să se recunoască și negustorilor dreptul de a retrage din afacere, din întreprinderile lor individuale, un salariu lunar egal cu întreitul salariului funcționarului celui mai bine plătit.

Cotele de impunere la comerț să fie egale cu acelea ale profesiunilor libere și aceasta pentru înaltul principiu de egalitate în fața legilor. Comercianții deci cer reducerea actualelor cote exact la atât cât plătesc astăzi profesiunile libere, întru cât sunt actuale ale comercianților sunt cu mult prea mari și nu pot fi suportate.

Să se admită și comercianților sub firme individuale și chiar sub firme în nume colectiv, după cum se admite societăților anonime, dreptul de a forma în bilanțurile lor rezerve pentru creanțele dubioase, întru cât riscul în afaceri este deopotrivă pentru toate întreprinderile. Rezerva pentru creanțele dubioase să fie de 6 la sută din totalul debitorilor, cotă care este din totalul debitorilor, cotă care este foarte modestă și rațională, față de riscurile pe care le întâmpină comerțul.

Stabilirea impozitelor comunale.

Să se pună o stavilă impozitelor comunale, aceasta cu un principiu de echitate întrucât comunele și municipiile, în afară de cota de 3 la sută încasată de fisc pentru ele, mai înființează și aplică separat taxe foarte grele al căror total devine insuportabil. Un remediu la această stare de lucruri, ar fi poate o distribuție mai justă a cotei destinată comunelor în raport cu redementul localității respective.

Stabilirea beneficiului.

La stabilirea beneficiului net să se scadă suma plătită drept impozite, fiindcă ele constituiesc o cheltuială efectivă care nu se mai întoarce și cred că nu se poate cere, să se plătească impozit la impozit, ciace constituie o inechitate care ar trebui să fie înlăturată.

Impozitul complimentar este prea urcat și el trebuie să fie redus la jumătate, iar cotele de percepere să fie dela 25 la sută (industrie) și să înceapă dela un beneficiu de 100.000 lei în sus.

Tot așa și globalul să înceapă de la un beneficiu de 50.000 lei iar cota lui să fie pe jumătate față de cota actuală.

Prevederile art. 39. al. 2 așa după cum sunt redactate duc la interpretări greșite și chiar la abuzuri prin aceea că se fac comparațiuni foarte depărtate de realitate. Atât respingerea registrelor cât și impunerea prin comparațiune, ar trebui îngădite pentru a se evita vexațiuni inutile.

Compunerea comisiilor de impunere.

În compunerea comisiunilor de impunere, delegații contribuabililor să nu mai fie trași la sorți ca până acum ci desemnați de Camerele de Comerț, care sunt în măsură să desemneze persoane competente cunoscătoare în ale legii fiscale și în a situațiunei contribuabililor, fapt de mare importanță, în ceea ce privește impunerile. Comuna ca și fiscalul își desemnează delegații și deci nu există nici o rațiune ca la delegatul contribuabililor, să se procedeze prin tragere la sorți.

Contribuabilul citat la impunere sau la apel, trebuie să aibă timpul necesar ca să se pregătească cu acte justificative. El poate fi și lipsă din localitate, așa că pentru evitarea unei impuneri pripite sau a judecării apelului, în lipsa apelantului, citația respectivă ar trebui să fie înmănată celui în drept, cu cel puțin cinci zile.

Pentru că impunerea se aibă liberă înainte de termen.

Pentru că impunerea se comunică târziu sau chiar de loc, în lege ar trebui să se prevadă obligațiunea comunicării procesului verbal de impunere, iar termenul de apel să fie de 20 zile dela data comunicării.

Recursul să nu fie judecat în

neștierea recurentului, care nu este citat, termenul fiind afixat la ușa Tribunalului sau a Curții de Apel, fapt care obligă pe contribuabil, să cerceze zilnic la ușa justiției luni dearândul, spre a afla dacă nu s'a fixat un termen de judecată pentru recursul său.

Exigibilitatea impozitelor.

Să se precizeze exigibilitatea impozitelor deoarece astăzi se percep dobânzi la impozite neexigibile.

Sunt cazuri când contribuabilii fac apel, iar suma datorită Statului nu devine certă, atât timp cât justiția nu s'a pronunțat.

Totuși contribuabilii respectivi sunt supuși la plată de dobânzi pe care Statul n'are dreptul să le incaseze, atât timp cât suma impozitelor n'a fost definitiv și legal fixată.

A se susține că un contribuabil rebue să plătească, în primele trimestre, cel puțin tot atât cât a plătit cu un an mai înainte, nu sete drept, fiindcă impozitul sete pe venit, iar venitul, mai ales la comercianți, este în funcțiune de afaceri. În comerț se pot realiza beneficii însă sunt și pierderi. Principial fiscalul nu vrea să fie cont de ele și de aceea nu se pot pretinde rate trimestriale și nici socoti dobânzi atât timp cât nu se știe, în mod precis și definitiv, suma impunerilor.

Suprimarea dobânzilor.

Să se modifice legea în sensul ca să se suprimă definitiv din ea dispozițiunile relative la plata de dobânzi pentru impozitele întârziate.

Conștiința cetățenească obligă pe fiecare contribuabil să plătească la timp impozitele.

Dacă, însă, rămân impozite neachitate, acestea sunt ale contribuabililor care sunt în imposibilitate de a le achita și creștem că e nedrept, ca tocmai acestora să li se aplice și penalitatea dobânzilor de întârziere.

Cu dobânda exagerată de 15 la sută, această penalitate este cu desăvârșire aspră, tocmai față de cei nevoiași și cu multe greutăți sau, care se găsesc în situațiuni dificile.

Cu aceste modificări, camerele de comerț din țară cred, că situația contribuabilului față de fisc, s'ar ameliora și că s'ar înlătura fricțiunile care dau loc la nemulțumiri inutile pentru clasa comercianților.

Tárgyalásra kerül Hirschfeld Mór ügye Milanóban

Mint annak idején megemlékeztünk róla, a milánói törvényszék október 8-ára tűzte ki a főtárgyalást a hitelezési csalással vádolt Hirschfeld Mór aradi textil-nagykereskedő bűnyűjében. A főtárgyalást nem tartották meg, mert az egyik temeskári tanu nem jelent meg a tárgyaláson. A milánói törvényszék most november 29-re tűzte ki a főtárgyalást, amit minden körülmények között megtartanak, tekintet nélkül a hiányzó tanuk számára.

„VICTORIA”

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI SIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINORÁRUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

sireturi pentru
ghete, trese, sireturi de
lama gofrate, suitașuri și dife-
rite articole de pasmanterie
de prima calitate

Gyárt:

mindennemű
cipőfüző, lámaszegő,
sujtást, tresset borítást és külön-
böző speciális paszományárut
elsőrangú kivitelben

Insolvența Comerciantului de textile Hirschfeld din Arad arestat în Milano, a ajuns în fază decisivă

Comerciantul de textile Mauriciu Hirschfeld din Timișoara, după cum am anunțat la timp, a ajuns să fie arestat la Milano, învinuit pentru înșelăciune.

Desbaterea era să aibă loc

în 8 Oct, dar s'a amânat din cauza lipsei unui martor din Arad. A doua desbatere va avea loc în 29 Novembrie, când se va aduce sentința în orice împrejurare.

Insolvența firmei S. Metz din Timișoara

Una dintre cele mai vechi și mai mari firme engrosiste S. Metz, succesorii din Timișoara a cerut concordat preventiv, având la pasive trei milioane, iar la active opt milioane lei.

Firma s'a imobilizat cu o construire de casă și astfel, ajungând insolventă, a oferit creditorilor o cotă de 50 la sută, achitabilă în rate.

Intrunirea industriașilor forestieri la UGIR.

Un mare număr de industriași forestieri, printre cari și reprezentanții marilor industrii forestiere din țară s'au întrunit la Uniunea Generală a Industriașilor din România. S'a discutat situația industriei forestiere și s'a constatat că este absolută nevoie ca organele conducătoare ale Statului să dea o mai mare atențiune acestei industrii. S'a arătat importanța industriei forestiere din punct de vedere al producției și, în special din punct de vedere al posibilităților de export. S'a hotărât să se creeze

în cadrul U. G. I. R. o secțiune a industriei forestiere române,

cu menirea de a lumina autoritățile competente asupra tuturor chestiunilor în legătură cu existența și dezvoltarea industriei forestiere.

Cu prilejul întocmirii tarifelor de transport și a noilor convenții comerciale cu statele europene, industriașii forestieri înțeleg ca, pe bază de studii și documente precise, să informeze guvernul țării asupra nevoilor acestei industrii, precum și străinătatea asupra posibilităților de export.

S'a ales un comitet compus din dnii: Cavaler Max de Anhauch, Cernăuți, ing. Gheorghe Avram, Bistrița, Nicolae Butculescu, București, ing. Nicu Costinescu, București, ing. Dumitrescu (Cooperativa „Al-

lina“) București, Gheorghe Kémeny Arad, ing. C. R. Mircea, București, Heinrich Mestitz, Tg.-Mures ing. Mihai Rădulescu, București, dir. Marcel Sipos, Galați, dir. Arthur Stecker, Brașov, dr. Menyhért Weisz, Brașov, — cari

să facă apel la toți exploatareii de păduri din țară și la toți industriașii de cherestea,

să se strângă laolaltă pentru a se organiza pe baza programului și în scopul mai sus indicat.

Plata datoriilor C. F. R. pe 1926

În ultima sa ședință, consiliul de administrație cfr a decis ca direcțiunea financiară să facă propunerile necesare, în vederea stabilirii normelor pentru achitarea ordonanțelor în suferință, emise de căile ferate înainte de 1926.

Este sigur că se vor stabili cote de plată, proporțional cu valoarea ordonanțelor emise.

Direcțiunea financiară cfr. întocmește un tablou de ordonanțele cari urmează a fi plătite.

Toate lucrările în legătură cu noile plăți, nu vor fi gata decât după 1 Decembrie 1929, când se va ști precis și modul cum va fi repartizată suma de 526 milioane lei, între creditori.

„CARMEN“ FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ ORADEA

Ajânja noi luxus, trotteur és gyermekeipő gyártmányait
Adresa telegrafică „CARMENSHOE“

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Déz, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden banküg-

letet legelő-

nyösebben

végez.

Engedélyezett

devizahely.

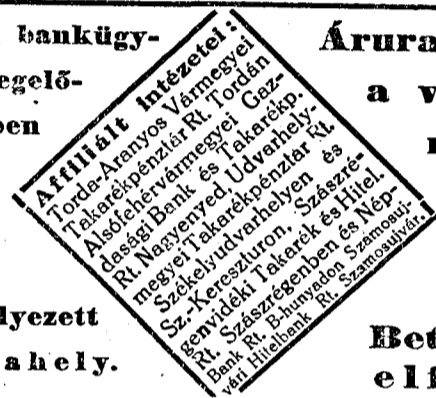
Áruraktárai

a vasút

mellett

Betéteket

elfogad

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20'—

Szöveg között cm²-

ként — — Lei 15'—

Többi hirdetési ol-

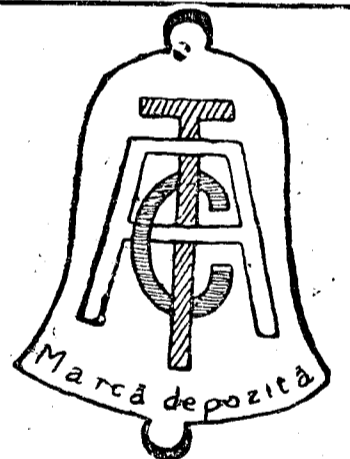
dalon — — Lei 10'—

Egy garmond sor Lei 80'—

Citiți

„Lemnul“

Cuaceastă mărcă este prevăzută fiecare obiect de argint și lux fabricat în fabrica

„TACĂMUL“ din CLUJ.

Finetă de 800!

Fabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revanzatori. „TACĂMUL“ fabrică de argintării. Cluj. Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-82. Adresa telegrafică: „Tacamul“

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság“

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat. — Erdély és Bánát ipari, kereskedelmi és pénzügyi szaklapja
Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. :: Telefon: 4-44.

Director și răspunzător: } TRAIAN CHIRILĂ
Igazgató és felelős szerk.: }

Abonamente — Előfizetési árak

In țară pe un an	{ Pentru particulari comercianți și industriași	1200 lei
Belföldön egész évre	{ Pentru bănci, instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	{ Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	{ Bankoknak, pénzügyintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	{ Pentru străinătate	1500 lei
	{ Külföldre	1500 lei

Jumătate an	{ 600 lei
	{ 1200 lei
Félévre	{ 600 lei
	{ 1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm ²	{ 20 lei
Cimlapon l. oldalon cm ² -ként	{ 15 lei
În text	{ 80 lei
Szövegoldalon	{ 80 lei
Un sir garmond	{ 80 lei
Egy garmond sor	{ 80 lei

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73,400.000

Sediul Social : Satu-Mare.

Sucursale :

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL.

Afiliațiuni :

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII., Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.

TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIGOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

MÁRCIUSI

B
A
K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Eciean-Bethlen
Zălau-Zilah

Saját tőkési **58** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.